

Ecologische rechtvaardigheid

Dirk Holemans

Als we het maatschappelijk debat via de media volgen, dan lijkt het alsof het sociaal-economische en het ecologische twee afzonderlijke domeinen zijn. Zo horen we als oplossing voor de aanslepende financieel-economische crisis oplossingen verkondigen als een indexesprong of een btw-verhoging. Want een indexesprong zou bijvoorbeeld het relancebeleid ondersteunen en zuurstof geven aan onze bedrijven, zodat de economie terug serieus kan groeien. Blijkbaar doet het er dan niet toe welke bedrijven meer gaan produceren, of ze erg vervuilend zijn of niet, waardig werk bezorgen aan hun werknemers of niet.

Hetzelfde geldt voor de ecologische crisis, die zich vooral toont in berichten over natuurlijke grondstoffen die steeds verder of dieper ontgonnen moeten worden, over de afname van de biodiversiteit en uiteraard over klimaatwijziging. We krijgen beelden van smeltend ijswater, steden die onder water lopen, zoals New York, voorspellingen dat de zeespiegel sneller en forser zal stijgen dan tot op heden voorspeld. Deze beelden worden zelden verbonden met reportages over de Ford Genk's van deze wereld.

Het blijft een mysterie dat zo weinigen in de *mainstream* het verband tussen het ecologische en het sociale zien. En dus ook niet tot oplossingen komen die beide domeinen met elkaar verbinden. Waarom geen btw-verlaging van ecologisch duurzame producten, en een btw-verhoging voor vervuilende en luxeproducten? Of nog structureler: waarom geen taksombouw waarbij de belastingen op arbeid radicaal naar omlaag gaan en dit gecompenseerd wordt door een koolstoftaks? Bij ons komt het amper ter sprake, in Scandinavische landen als Zweden is het al jaren ingeburgerd en leveren de ecologische belastingen tien procent van de overheidsinkomsten op, waardoor de belastingen op arbeid ook daalden...

Veel voorstanders van het blinde groeiverhaal verdedigen hun positie met het argument dat dit de enige weg is om onze welvaart te behouden. Zoals de schrijver Marcel Möring het recent in *De Groene Amsterdammer* omschreef, treffen bij deze voorstanders 'magisch denken en selectieve blindheid elkaar als wordt beweerd dat het helemaal niet zeker is dat de hulpbronnen op raken, omdat dat nog niet is gebeurd.' Wie vasthoudt

aan een louter materiële invulling van zijn of haar welvaart, zal er sowieso in de toekomst minder goed aan toe zijn.

Het is de grote verdienste van de organisatie 11.11.11 om dit jaar voor de tweede keer op rij actie te voeren over het thema klimaatverandering. Zo wordt duidelijk dat het sociaaleconomische en het ecologische alles met elkaar te maken. De actie beklemtoont dat de klimaatverandering geen toekomstverhaal is maar de concrete realiteit, waarbij vooral het Zuiden nu al de zware gevolgen van een veranderend klimaat ondervindt. Er zijn nu al zo'n 300.000 klimaatvluchtelingen per jaar. Dat zijn meer mensen dan er in een stad als Gent wonen.

Het begrip om het sociaaleconomische en het ecologische te verbinden is ecologische rechtvaardigheid. Als we een rechtvaardige wereld nastreven, met een toekomst voor alle bewoners op deze planeet en hun kinderen, dan is juist het sociaaleconomische beleid de sleutel om te komen tot een ecologisch sterk en toekomstgericht beleid. Meer jobs? Ja, graag, maar dan wel in het kader van een ecologische economie. In feite zijn het net de bedrijven en de beleidsverantwoordelijken voor economie die de grootste verantwoordelijkheid dragen: een relanceplan voor de toekomst zal ook een ecologisch plan zijn, of het zal niet zijn.